

Načrti za federalno podporo-Predsednik obiskal veterane

USTANOVI SE NEDOBICKA NOSNA K O R P O R A C I J A S
KAPITALOM 330 MILIJONOV DOLARJEV. POTOM
KATERE BO FEDERALNA VLADA SKRBELA ZA
RELIEFNO PODPORO.—ŽIVILA SE BODO KUPOVA-
LA NARAVNOST OD FARMARJEV.

Washington, D. C. — Seda-
nji način podpiranja revežev in
brezposelnih, ko posamezne
države, oziroma okraji skrbijo
za reliefno delo, je po mnenju
predsednika Roosevelta neza-
dovoljiv in nezadosten in, da se
v boljši meri poskrbi za pre-
hrano tistih, ki so v pomanj-
kanju, je predsednik izdelal
nov načrt, namreč, da bo pod-
pora dajala naravnost fede-
ralna vlada.

Povod za ta načrt so dala
predsedniku dva ozira. Prvič se
bo s tem uspešneje lahko skr-
bela, da se prepreči pomanjka-
nje, drugi, bržkone glavni
vzrok je pa ta, da se bodo lah-
ko porabile velike zaloge živil,
ki jih imajo farmarji in s kate-
rimi je trg danes prenapolnjen.
V svrhu izvedbe tega načrta se
bo ustanovila korporacija s ka-
pitalom 330 milijonov dolar-
jev in ta denar se bo vzel iz
sklada za javna dela, ki je
preostalo od nakazil posamez-
nim državam. Korporacija bo
ustanovljena seveda na nedo-
bičarski podlagi in, da ji ka-
pital ne bo pošel, se bo staval
prihodnjemu kongresu pred-
log, da se ji nakaže nadaljnja
svota.

Predsednik ima namen, iz-
vesti svoj načrt čim najpreje.
Za organizatorja korporacije
je imenoval H. L. Hopkinsa,
administratorja federalnega
reliefa, ki bo pozneje postal
tudi načelnik korporacije s
polno močjo, da lahko naku-
puje potrebna živila in jih na-
to razdeljuje med reveže.

Upa se, da bo novi načrt v
več ozirih ugoden. Predvsem
se bo nehala neprestano nadle-
govanje od strani posameznih
držav, ki so prošile federalno
vlado posojil, da lahko vodijo
svoje reliefno delo. Dalje bo
pa to tudi v pomoč farmarjem.
Reliefna korporacija bo nam-
reč naravnost od njih nakupo-
vala živila in druge potrebšči-
ne in jih nato enako naravnost
razdeljevala med potrebne. —
Farmarji se bodo torej mogli
znebati dela svojih velikih za-
log, nasprotno pa pri direk-
tnem reliefnem delu ne bo ni-
kake vmesne osebe, ki bi pri
tem delala dobiček.

SLOVENSKI POSETNIKI RAZSTAVE

Te dni so nas obiskali: Mr.
Matt Kochevar, slovenski od-
vetnik iz Pueblo, Colorado, in
obenem predsednik nadzorne-
ga odbora Slovenske Zveze v
Denver, Colo., katerega smo
se zelo zveselili. Dalje
so zadnje dni nas obiskali: Mr.
John Bost in Miss Mary Fran-
kovich, iz Leadville, Colo., v
spremstvu svoje matere Mrs.
Mary Gornik. Mr. J. Bost in
Miss M. Frankovich sta se za-
dni teden tudi poročila v cer-
kvi sv. Stefana. Za priče sta bi-
la Mr. in Mrs. Leo Jurjovec.
Mlademu paru želimo blago-
slova in sreče v novem stanu!
Vsem posetnikom hvala za pri-
jateljski obisk.

PREDSEDNIK V CHICAGI

Predsednik Roosevelt obiskal
zborovanje legijonarjev in
je ob otvoritvi imel govor.

Chicago, Ill. — Povabilu a-
meriške legije, katere ima v
tukajšnjem mestu ta teden
svoje zborovanje, se je pred-
sednik Roosevelt odzval in
prispeval v ponedeljek semkaj,
da prisostvuje otvoritvi zboro-
vanja legijonarjev.

Vlak, s katerim je pred-
sednik prispel, je pripeljal na La
Salle postajo malo pred pol-
dnem. Od tam je šel pred-
sednik naravnost v Stadium, kjer
so imeli legijonarji svojo ot-
vorno zborovanje, in je okrog
polдне imel svojo govor. Po
govoru se je odpeljal na obed
na prostore svetovne razstave
in na kratak razgled po raz-
stavnih prostorih. Predno se je
popolne odpeljal, je obiskal
še češko narodno pokopališče,
kjer leži pokopan bivši župan
Cermak; na grob tega moža, ki
je takorekó namesto njega
moral v smrt, je predsednik
položil venec, na kar se je z
vlakom odpeljal proti New
Yorku.

Za predsednikovo varnost je
bilo v najširši meri poskrblje-
no. Legija sama je odbrala 400
mož, ki so v uniformah spre-
mljali visokega gosta od postaje
do Stadija. Policijsko ravnat-
eljstvo pa je postavilo v služ-
bo na postaji in na celi poti do
Stadija število svojih mož, ki
so peš ali na avtomobilih skr-
beli za varnost. Poleg tega so
tudi druga mesta, skozi katere
se je vozil predsednikov vlak,
dobila navodila, da pazijo na
progo.

Kaj bo predsednik povedal
legijonarjem v svojem govoru,
se ni v naprej absolutno niče-
sar vedelo. Domnevalo pa se je,
da bo njegov govor, kakor tudi
celotni njegov obisk v Chicagi
nekak odgovor kritikom, ki se
čimdalje bolj oglašajo po o-
srednjem zapadu proti nje-
govemu ekonom. programu in
njegovi NRA. Ko so predsedni-
kovi prijatelji videli, kako to-
pel sprejem je priredila Chica-
go bivšemu predsedniku Hoo-
verju, ki je bil tukaj pretekli
teden, so mu odsvetovali, naj
opusti svoje potovanje. Pred-
sednik je kljub temu šel, kajti
hotel je imeti odkrito besedo
s svojimi prijatelji, kakor tudi
s svojimi nasprotniki.

MAŠČEVAL SE NAD ŽENO

Chicago, Ill. — Pred cerkvijo
na 2413 W. Congress st. je v
petek zvečer pričakal 42 letni
Natalo Lombardi svojo ženo
Della, ki je živela ločeno od nje-
ga na 2643 W. Jackson blvd.
Skočil je proti njej in jo polil z
jedko kislino po obrazu, rokah
in nogah. Težko ožgano žensko
so odpeljali v bolnico, moža pa
aretirali.

ORKAN PREMICAL POSLOPJA



Pred nekaj dnevi je divjal ob atlantski obali silovit vihar, ki je povzročil ogromno škodo.
Kako moč je imel orkan, nam kaže gornja slika, katere predstavlja poslopje nekega kluba v
Manasquan, N. J.; veter je s pomočjo vodovja izpodnesel poslopje in ga deloma postavil v
morje.

DR. TRUMBIČ ZAPRT

Belgrajska vlada dala obsoditi
hrvaškega voditelja.

Zagreb, Jugoslavija. — Zna-
na hrvaška osebnost, dr. Trum-
bič, je enako, kakor druge vo-
ditelje hrvaške osebnosti, postal
žrtev nasilne belgrajske dikta-
ture. Obsojen je namreč na
enomesečni zapor, in sicer
vsled tega, ker je izdal okro-
žnico na Hrvate, v kateri jih je
nagovarjal, naj se ne udeležu-
jejo razpisanih mestnih voli-
tov, ki se bodo vršile po dikta-
torskem sistemu. Dr. Trumbi-
č je pred dvema mesecema, ko je
bil dr. Maček vtknjen v deset-
letno ječo, postal začasni vodja
hrvaške kmetijske stranke.

KANADSKI ŽELEZNIČARJI ZA STAVKO

Montreal, Que. — Pri nedav-
nem glasovanju med unijami že-
lezničarjev je okrog 80.000 čla-
nov oddalo svoj glas, da se stri-
nja s proglasom stavke, ako ne
bodo družbe preklicale ponovne-
ga znižanja plač 10 odstotkov,
ki so ga pred nekaj tedni odre-
dile. Voditelji unij bodo predlo-
žili ponovne zahteve pri dru-
žbah z grožnjo, da bo stavka ne-
obhodno sledila, ako se ne bodo
podale.

POBEGLI JETNIKI IZPUSTI- LI ŠERIFA

Gary, Ind. — Pretekli petek
je pripovedoval tukajšnji šerif Ch.
Neal svoje doživljaje, ki jih je
imel v družbi pobežlih jetnikov
iz kaznilnice v Michigan City.
Kakor je bilo že poročano, so
štirje od desetih ubežnikov za-
sedli njegov avto in tudi njega
samega vzeli s seboj. Vozili so
se celi dan, ponoči se jim je pa-
strlo kolo na avtomobilu, na kar
so morali skozi gozd hoditi peš
celo noč. Zjutraj so na neki far-
mi našli na dvorišču avto, ki so
ga zasedli. Po kratki vožnji pa
so izpustili šerifa, kateri je na-
to moral hoditi še precejšnjo
pot, predno je mogel telefonira-
ti svoji ženi na pomoč. — Eden
od jetnikov je bil med tem ujet
in je ob isti priliki povedal svo-
je doživljaje. Ujeti ga je poma-
gal neki taksi šofer, pri kate-
rem je ubežnik naročil vožnjo,
a ga je ta spoznal in obvestil
oblasti.

KRIŽEM SVETA SPLOŠNA STAV- KA NA KUBI

Dunaj, Avstrija. — Ka-
kor se je izrazil kancler Doll-
fuss, ki se je povrnil iz Zeneve,
je prepričan, da celi svet stoji
za tem, da ostane avstrija ne-
odvisna. To sklepa po ovacijah,
katerih je bil deležen pri zho-
rovanju Lige narodov.
— Berlin, Nemčija. — Pru-
ski justični minister je stavil
predlog, naj se sprejme zakon,
po katerem bo izvršil kaznjivo
dejanje tisti, ki se bo poročil
s kako osebo judovskega po-
kolenja, češ, da mora nemška
kri ostati čista.
— Tampico, Mehika. — Tu-
kajšnje mesto je bilo koncem
preteklega tedna ponovno pri-
zadeto po neurju. Dočim se še
ni opomoglo od prvega viharja
in povodnji, so pričele vode zo-
pet naraščati in mestu je gro-
zila ponovna katastrofa.

Philadelphia, Pa. — Sa-
moumor je izvršil v svojem
uradu po vsej deželi znani ban-
kir F. H. Schenk. Ko so ga na-
šli, so bili po vsej pisarni raz-
metani papirji, pisma in brzo-
javi, nanašajoči se na zaprte
banke. Schenk je veliko po-
magal vladi pri zadnjem ot-
varjanju zaprtih bank.

OTROK SE BORIL S KAČO

Sanbury, Pa. — Pod nekim
drevesom se je igrala dveletna
hčerka Michaela Underhilla, ko
hipoma zasliši oče njene obupne
krike. Ko prihiti k njej, opazi,
da se je velika kača ovila okrog
otrokovih nog, z glavo pa ga
bila po obrazu. Otrok je jokaje
z rokami odbijal njene napade.
Oče je pograbil kačo za vrat, jo
odvil in ubil. Videlo se je šele
nato, da je bila golazen dolga ce-
lih šest čevljev. Deklica je ime-
la po obrazu znamenja udarcev,
drugače je bila nepoškodovana.

IZGREDI KAZNJENCEV

Philadelphia, Pa. — V tu-
kajšnji jetnišnici je v petek iz-
bruhnil med 1492 kaznjenci
nemir med tem, ko so bili na
izgibati svojo posteljnino. Stra-
žarjem je bila poslana na pomoč
državna milica in cela varnostna
služba je bila postavljena v stro-
go pripravljenost za slučaj u-
pora.

Chicago, Ill. — Trgovska ko-
misija za državo Illinois je pre-
tekli teden izdala novo odredbo
za buse. Potom te odredbe, ki
stoji v veljavo s 1. oktobrom,
bo znatno znižana dovoljena hi-
trost za buse. V trgovskih de-
lih mesta bodo smeli voziti sa-
mo s hitrostjo 10 milj na uro,
po stanovanijskih delih 15 milj,
po drugih krajih znotraj mest-
nih mej 20 milj, zunaj na odpr-
tih cestah pa samo 25 milj na
uro. Nikakega vzroka se ne na-
vaja za to odredbo in ostro se jo
kritizira od mnogih strani, češ,
da bo popolnoma uničila promet
z busi, kajti malokdo se bo hotel
voziti s to "polževo hitrostjo",
obenem pa bodo busi s svojo
počastnostjo tudi v nadlego pri-
ometu po cestah.

Iz Jugoslavije.

DVOJNI ROPARSKI UMOR V BREŽIŠKI OKOLICI — NE-
ZNAN ZLOČINEC JE S SEKIRO UMORIL PREMOŽNA
STARA KMEČKA ZAKONCA V BUKOVŠKU PRI BRE-
ŽICAH.—SMRTNA KOSA.—DRUGE VESTI IN NOVICE.

Dva starčka umorjena

Brežice, 14. septembra.
V noči med 13. in 14. septem-
brom sta v vasi, kake pol ure
oddaljeni od Brežic, na grozen
in zločinski način bila umorje-
na dva zakonca, 74 letni Ivan-
šek Anton in 72 letna Marija,
posestnika v Bukovški št. 24,
v občini Zakot. Živela sta po-
polnoma sama zase, ker so tri-
je že odrasli otroci v Ameriki.
Bila sta dobro situirana posest-
nika. Pokojni Ivanšek se je
namreč pred kratkim vrnil iz
Amerike in ravno radi tega ga
je izbral zločinec za svojo
žrtev. Hiša stoji ob stranski poti
v neposredni bližini drugih,
oddaljena od glavne ceste Bre-
žice-Bizeljsko cca. 1 km, ob
znanem gozdu Dobrova. Tako
je imel zločinec varno skrivali-
šče.

Umor je bil odkrit davi ob
5. Pokojni Ivanšek je namreč
prejšnji dan naprosil sosedove-
ga sina Fočka Ivana, da naj mu
pomaga drugi dan kosit deteljo
ter naj ga zjutraj pokliče, kar
je Foček tudi storil. Ker pa
Ivanška le ni bilo iz hiše, ga je
šel vnovič klicati. Ker tudi se-
daj brez uspeha, se mu je zde-
la stvar sumljiva. Šel je klicat
še dva sosedu. Zadnja manjša
vrata hiše so našli malo odprta.
Vendar niso vstopili, temveč so
tako obvestili orožnike v
Brežicah, kateri so bili takoj
na mestu s komandirjem g. Is-
kro na čelu. Ko so orožniki sto-
pili v hišo, se jim je nudil gro-
zen prizor.

Pokojni Anton je ob glavnih
zaprtih vratih sedel na tleh, na-
slonjen na vrata, oblečen in s
ključem v roki. Imel je popol-
noma razbito glavo ter poškod-
bo po rokah, prsih in hrbtenici.
Žena pa je ležala v postelji v
stranski sobi z veliko rano na
glavi. Kakor je videti, je bila
ubita v spanju. Ubila sta bila
z domačo sekiro, ki je stala po-
navadi v kotu ob vratih, kjer
tega je bila moževa postelja po-
polnoma razmetana. Ženina pa
niedotaknjena. Nadalje je zlo-
činec razmetal vso oblekno na
podstrešju, iskajoč denarja,
katerega pa ni našel, kar je raz-
vidno iz tega, da ni ničesar
odnesel, niti dveh hranilnih
knjižic, glasečih se na večje
zneske. Te knjižice je sodna
komisija pozneje našla. Umor
se je izvršil proti jutru, ker je
bil Ivanšek že oblečen, žena
pa je še spala.

Zločinec je prišel v hišo pri-
zadnjih vratih, katere so po-
navadi zapirali samo z leseno
kljuko. Tudi je zločinec moral
poznati domače razmere. Sod-
na komisija, sestojeca iz sod-
nika g. dr. Doklerja, okrožne-
ga zdravnika dr. Hudelica in
gđ. Deržajve, kateri je pri-
sostvoval tudi dr. Peček, je
kmalu nato ugotovila dejanski
stan. Odredila je, da so trupla
prepeljali v mrtvašnico v Bre-
žicah, kjer se bo vršila tudi ob-
dukcija.

Za zločincem zaenkrat se ni
nobenega sledu. Zločinec je bil
najbrže sam in je imel s slabot-
nima človekoma malo posla.
Pokojnika tudi najbrže nista
klicala na pomoč, ker sosedje,
ki so v neposredni bližini, niso
ničesar sumljivega slišali. Tudi
niso prejšnjega dne opazili no-
benega sumljivega človeka v
okolici. Upamo, da se bo oro-
žnikom in sodniji kmalu posreči-
lo dobiti pravo sled za zločin-
cem in da bo padel v roke pra-
vici.

Kamnik

Tovarnar Knaflič je pred krat-
kim zgradil pri svoji tovarni
usnja novo veliko poslopje in
tako povečal obrat. — Nekdaj
mala Terpinčeva usnjarna, ki
izvira še iz prejšnjih stoletij,
ko je bila obrt v Kamniku na
višku, je v zadnjih štirih letih
nastala velika tovarna usnja,
ki si je pridobila splošen ugled
na usnjarskem trgu.

Jeseniška senzacija

Jesenice so pred kratkim do-
živlele novo svojevrstno senza-
cijo, ko je še ne štiri leta stara
Sonja Čopova, nečakinja da-
leč poznanelega plezaleca in film-
skega igralca Jožeta Čopa, šla
z večjo družbo na vrh Trigla-
va. S tem je bil dosežen nov re-
kord, kajti mlajšega bitja Tri-
glav gotovo še ni imel na svo-
jem vrhu. Mala je skoro ves
čas sama plezala po skalah na-
vzgor, le na nekaterih mestih,
kjer so bile stopinje še za od-
rastlega človeka bolj oddalje-
ne, so jo prenesli.

Okraden

V Savinji pri Ložnici, se je
kopal Viljem Gramc iz Sv. Kri-
ža pri Krškem. Ker je bilo na
samotnem kraju, se je kopal
brez kopalne obleke. Mimo je
pa nesreča prinesla nekega zli-
kovca, ki je Gramcu pobral po-
polnoma vso obleko, da je ko-
palec ostal na lizu mesta v Ada-
movi obleki. Na srečo sta prišla
mimo dva orožnika, ki sta mu
preiskrbeli tako obleko, da je
lahko šel zopet med ljudi.

V župnišče je vlomil

Pri Sv. Lenartu pri Vel Ne-
delji je 39-letni France Mla-
kar odnesel tamošnjem župni-
ku Jožetu Reharju zlato uro,
dve srebrni uri, nekaj zlatni-
kov in daljngled ter še neke
druge stvari, in s tem okodo-
val g. župnika za skoro pet ti-
sočakov. — Sedaj je bil Mlakar
pred mariborskim sodiščem ob-
sojen na štiri leta težke ječe.

Smrtna kosa

V Starem trgu pri Kočevju
je umrl odtondi župnik Alojzij
Perz. Pokojni je bil rojen 26.
aprila 1880 v Stari Cerkvi,
kmalu nato ugotovila dejanski
stan. Odredila je, da so trupla
prepeljali v mrtvašnico v Bre-
žicah, kjer se bo vršila tudi ob-
dukcija.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 55441849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Subscription:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75



Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Poplava v Sloveniji

Kratko poročilo o silni poplavi v Sloveniji nam je te dni povedalo na kratko v par besedah, da je nekatere nižave v Sloveniji zadela velika katastrofa povodnji. Nižave okrog Ljubljane, Celja, Ribnice in nekatere druge kraje je voda dobesedno zalila. V Strugi, pravijo poročila, da je utonilo okrog 50 oseb. Okoli Celja so izpraznili do 20 vasi.

To je približno vse, kar poročila povedo. Da bomo vedeli natančno, kaj je s to veliko katastrofo, ki je zadela našo staro domovino, bomo morali počakati na podrobna poročila iz domovine, ki bodo tukaj v par dneh, in šele potem bomo vedeli, v koliko je ta katastrofa prizadela našo staro domovino.

Zadnje dneve so poročali tudi o silnih potresnih sunkih v Italiji in v Jugoslaviji ob jadranski obali. Ker poročila omenjajo, da je v Strugi in drugih krajih voda udarila iz zemlje in zalila okolice, je najbrže poplava v stari domovini v zvezi s potresi. Podzemeljski vodni tokovi so vsled potresov najbrže zašli in je odtok vode odrezan. To je moralo povzročiti, da je voda morala udariti ven in si iskati novih potov za odtok in je poplavlila razne nižave. To bi bil edini logični zaključek.

Stari zgodovinarji so po raznih zgodovinskih najdbah omenjali, da razna zgodovinska geološka razkritja kažejo, da nižave ozir. prostori, kjer se nahajajo sedaj jadransko in sredozemsko morje, so bile kopne, zelo rodovitne nižave. Isto se čuje o nekdanji atlantski deželi. Razne zemeljske katastrofe, kot potresi, ki so spreminjali vodne toke, so preoblikovali zemeljsko površino. Tako je na enem kraju voda otekla in udarila v druge nižave po novih potih, v katerih je našla svoj odtok.

Prav isti način je možen v sedanji katastrofi na Slovenskem. Kraska kamenita plast, skozi katero so imele vode svoj odtok, je vsled potresov najbrže spremenila pota vodnih tokov in odtok najbrže vzrok, da voda ali po manjših odtokih ni mogla v zadostni količini odteči, ali pa je odtok popolnoma odrezan in voda je udarila na dan na drugih mestih.

Za pravo ugotovitev katastrofe je treba počakati, da jo pokaže in odkrije geološka preiskava.

Kaj namerava Rusija?

Rusija je velika sfiga, tako so rekali razni slovanski političarji, ki so Rusijo še pred vojno opazovali in njen politični razvoj. Rusija je velika sfiga tudi po vojni in izgleda, da kot taka ostane še dolgo vrsto let.

Rusija pod boljševiškim vodstvom je prva leta svojega revolucionarnega razvoja bredla po skrajnih potih komunističnega fanatizma. Njena sedanja politika pa kaže, da velika slovanska država prihaja v zmernejše vode državnega življenja. Ravno ta politična preorijentacija v Rusiji pa je za vsakega opazovalca zopet velika sfiga. Zapadna Evropa je Rusijo takorekoč že priznala pred par leti. Z njo trguje. Celotna Amerika je postala zadnje čase naklonjena Rusiji, in izgleda, da jo v kratkem prizna. Toda pravega zaupanja v Rusijo pa svet le še nima. Vse, kar svet trguje z njo, je storjeno na račun rizike, vse samo poskušanje in preizkušanje ruske močivosti in ruskih obljub.

Kaj namerava Rusija v bodočnosti? To je ena najtežjih

in najbolj tragičnih vprašanj našega časa. Ali ne bo Rusija sedaj, ko se je sporazumela z Evropo, katero vara s svojim pacifizmom, poskusila (z zavarovanjem hrbtno) odločilnega udarca proti Vzhodu? Ali pa se bo kljub vsemu prizadevala v Evropi ustvariti oni prevratni internacionalizem, kateremu se Moskva nikdar ne odpove, tudi ne tedaj, ko nam pošilja svoje diplomate? Ali pa stremi morda za obema ciljema, upajoč, da ji bo uspeh na Vzhodu še isti hip dal svobodo akcije v Evropi, kjer je treba zaenkrat šele pripravljati poti? Kaj če ti dogovori o nenapadanju, ki jih sicer z veseljem pozdravljamo, pa naj prihajajo od katerekoli strani, morda ne olajšujejo jutrišnje vojne?

Ne smemo pozabiti, da bitna značilnost sedanjega ruskega režima ni samo iskanje metode za notranjo organizacijo komunistične države, ampak leži morda v prvi vrsti v tem, da izvede veliki načrt svetovne revolucije, v katere službo stavlja Kremelj vso pretnost svojih diplomatov.

Ta politika ne bo imela trenutnih uspehov, toda lahko se zgodi, da si bo nabrala plodov ob času žetve. Radi tega postaja Rusija iz dneva v dan zmerom bolj pojav, ki vznemirja.



ŽEGNANJE BOMO IMELI V DENVERJU

Denver, Colo.

Namenila sem se sporočiti v Amerikanskega Slovence, da bodo čitatelji vedeli, kaj nameravamo prirediti v nedeljo 8. oktobra. Takrat bomo namreč v naši cerkvi praznovali žegnanje. — Morali bi sicer praznovati žegnanje že v nedeljo 1. oktobra, pa ker smo imeli ravno takrat štiridesetno pobožnost, smo odložili farno žegnanje na teden pozneje.

Na dan 8. oktobra torej vabimo vse farane od blizu in daleč, tudi naše farmarje, da nas priidejo obiskat in praznovati z nami naše žegnanje. Takrat bomo tudi imeli v šolski dvorani, ob 5. uri popoldne veliko večerjo. Tiketi za k večerji bodo samo po 50c. Kdor pa ne bo kupil tiketa, lahko kupi vstopnico pri vratih za 10c, a bo moral biti brez večerje, če ni že poprej večerjal. Povemo pa, da bo vsakemu žal, kdor se bo tej večerji odmaknil, ker bodo naše ženske za to večerjo spekle pravih starokrajskih potic in perutnine. Vsega bo dovolj za vse. Poleg že omenjenih potic in perutnine bo pa še veliko drugih dobrot, ki bodo prav gotovo vsem po volji. Zato vabimo, da pridete ta večer v dvorano vse žene in pripeljite s seboj tudi svoje možičke, ker me, katere smo vdove, jih ne moremo. Pa tudi vse vdove povabimo ta večer v šolsko dvorano, da jim ne bo treba samim doma pripravljati večerje, in pa vse fante pečarje. — Poleg jedi bomo imeli tudi novega ječmenovca in pa rudečega kaliforničana na razpolago za žejne. — Sestajmo se torej še enkrat vsi skupaj predno pride zima, ker potem se bomo stiskali le bolj okoli peči.

Naše Oltarno društvo prav dobro napreduje. Čeravno nas ni veliko pri društvu, vpisanih je sicer veliko, a jih je komaj polovica teh, ki držimo skupaj. Zato ste vse naprošene, da plačate ta mali prispevek, in pa da še za naprej držimo skupaj in dobro napreduje. Čeravno nas ni veliko pri društvu, vpisanih je sicer veliko, a jih je komaj polovica teh, ki držimo skupaj. Zato ste vse naprošene, da plačate ta mali prispevek, in pa da še za naprej držimo skupaj in dobro napreduje.

Naše Oltarno društvo prav dobro napreduje. Čeravno nas ni veliko pri društvu, vpisanih je sicer veliko, a jih je komaj polovica teh, ki držimo skupaj. Zato ste vse naprošene, da plačate ta mali prispevek, in pa da še za naprej držimo skupaj in dobro napreduje.

skrbimo za svoje duše.

Na koncu še enkrat vse povabim da se zberete v nedeljo 8. oktobra v šolski dvorani k slovesni večerji. Po večerji bo tudi vesela zabava. Igrala bo izvrstna godba, ki bo gotovo vsem ugajala. Na veselo svidenje. — Pozdrav naročnikom lista.

J. L.

RADOVEDNICA IZ INDIANAPOLIS-PIŠE

Indianapolis, Ind.

Brala sem dopis, če se ne motim iz Milwaukee, (iz Detroit), najbrže, op. uredništva), da je imel Father Hajnske poslovnih govor in da so mu farani priredili lepo odhodnico. To je vse lepo, ker vem, da je Father Hajnske to zaslužil in najbrže še več. Dopisnik pa ni nič zapisal, kam je Father Hajnske odšel, ampak samo pripomnil, da jo je potegnil čez lužo. Jaz sem pa radovedna čez katero lužo, ker luž je več. Father Hajnsku pa želimo srečno pot in pa veseli povratek.

Zadnje nedeljo smo imeli sejo Krščanskih mater, kjer je bil na seji navzoč tudi naš č. g. župnik in nas jako lepo učil, da bi se bolj zanimali in udeleževali se ter kaj več ukrenile za blagobit in korist naše cerkve. Pa kaj hočemo, ko smo pa po večini le stare trde butice in malo ali pa nič ne razumemo. Omeniti pa moram vseeno, da smo po 26. letih napredovali toliko, da imamo slovenskega duhovnika, kar je za nas stare farane, naseljenice in ustanovnike, vsekakor razveseljivo. Dalje še omenim, da imamo dva angleška gg. duhovnika, ki se tudi veliko trudita za našo cerkev in duše faranov, katere tudi vsi spoštujemo.

Sedaj naj napišem pa še nekaj domačih novic. Najprej naj omenim, da so bile pri eni hiši kar tri poroke in sicer Mili Zore, Frici Zore in Slavko Zore. Zadnji se je poročil 19. tega meseca. Novoporočenca sta šla na ženitovanjsko potovanje nekam proti državi Wisconsin. Med tem časom je pa prišla v našo nasel-

bino gospa štoklja in je prinesla Mili Zore lep dar v obliki malega kričača. Castitamo. — Omeniti moram tudi, da sem slišala, da bo v kratkem tudi četrti poroka v tej družini, kar je pač rekord, da se poročijo kar dve sestri in dva brata v enem letu. — Druga poroka je bila v naši cerkvi 21. septembra, ko se je poročila Mary Klobukar, starejša hčerka že 13 let pokojnega Franka Klobukarja. Veliko porok se je pa vršilo po tiho, katerih pa tukaj ne bom imenovala.

Radovednica.

TISTIM, KI SI MISLIJO IZPOSODITI DENAR

North Chicago, Ill.

Na razna vprašanja, kako je dobiti posojilo od države (Home Owners' Loan Corporation), naj služijo te vrstice kot pojasnilo, kako se imajo ravnati tisti, ki si mislijo denar izposoditi od države.

Da se pomaga tistim, ki si vsled depresije ne morejo obdržati svojih domov, je vlada ustanovila takozvano Home Owners' Loan Corporation, in v ta namen je vlada dala na razpolago 200 milijonov dolarjev. Ta organizacija je pa izdala bondov za 2 milijardi. Torej bo vlada posodila potrebnim malim hišnim posestnikom 2 milijardi posojila. Ker pa ti 2 milijardi dolarjev za razdeliti širom Združenih držav, je takorekoč le kapljica vode v morje, vsled tega bo država posodila le tistim, ki so v resnici potrebni, in si na noben drugi način ne morejo pomagati, da bi plačali davke, obresti, zaostalo posojilo, popravi-la pri hiši itd.

Vlada ne bo nobenemu prosilecu dala posojila v gotovem denarju, ampak le v bondih, ki bodo vplačljivi 1951. V gotovini bo dala, oziroma plačala, le zaostale davke in pa nujno popravilo pri poslopih. Vlada bo posodila prosilecu do 80 odstotkov vrednosti na njegovo posestvo, in to vrednost posestva bodo določili vladni cenilci. Da kateri prosilec nima mortgage na svojem posestvu, pa ima kake druge obveznosti za plačati, mu bo vlada dala v gotovini samo do 40 odstotkov vrednosti. Vsa posojila bodo narejena za dobo 15 let. Kdor si bo izposodil od države, bo moral plačati vsaki mesec po \$8.00 za vsaki tisoč posojila. Ta mesečna plačila bodo morala biti točno ob času plačana, ako bo kdo tako nesrečen, da bi vsled kateregakoli vzroka ne mogel redno plačevati in bi zaostal več kot 9 mesecev, bo vlada brez nadaljnjega procesa oskrbnika (receiverja) postavila na posestvo.

To je nekaj kratki obrisi na katerem posluje Home Loan Owners' Corporation. Kakor vsaka nova stvar, tako tudi ta, ima marsikatero hibo na sebi, vendar upamo, da se bo uravnala, da bo služilo svojemu namenu.

Nekateri mislijo, da ako si bo-

dejo posodili od države, da jim ne bo treba nič nazaj plačevati, a se zelo motijo. Po sedanjih pravih vas ne počakajo več kot 9 mesecev.

Tu je nekaj navodil kako se naj oni ravnajo ki si mislijo izposoditi pri državi. V prvi vrsti naj vprašajo onega, ki ima mortgage na njihovem posestvu, ako je voljan prevzeti bonde ter izbrati posojilo (release the mortgage), ker ako on ni voljan bonde vzeti, je vaš trud in delo zastoj, ker vlada vam ne bo dala posojila le ako se bo mortgage odplačalo v bondih. Kadar imate zagotovilo, da bo bonde prevzel mesto gotovine, izpolnite polo, ki ste jo dobili iz urada te korporacije. Odgovarjajte na vsa vprašanja jasno ter ne prikritje nobene stvari, ker ako bi se dokazalo, da ste katero stvar namenoma prikrili, ne samo da bi posojila ne dobili, ampak bi vas še v zapor dali. Kakor hitro imate vse v redu, slike od posestva, zagotovilo od mortgage in vse kar se v navodilu zahteva od vas, pošljite vse skupaj v urad, in v par tednih boste dobili odgovor nazaj.

Na mnoga vprašanja, je li bodo Stavbinska in posoj. društva prevzela bonde za svoje mortgage. — Tem potom se naznanja, da stavbinska in posojilna društva, katerih je čez 900 v državi Illinois in so kljubovala vsem valovom depresije zadnjih let, nimajo pravice in ne smejo prevzeti državnih bondov. Državni pravnik (Attorney General) Mr. Kerner, je avgusta meseca prepovedal vsem stavbinskim in posojilnim društvom v državi Illinois prevzemati bonde. Toraj za enkrat, Stav. in posojilna društva, ne morejo in ne smejo bondov prevzeti. Toraj, naj tisti, ki imajo posojilo sedaj pri teh društvih in mislijo dobiti posojilo pri državi počakajo. Ako bo odlog Attorney General kedaj preklican, bomo to naznanili.

V splošnem pa imajo posojilci pri Stavbinskih in posojilnih društvih večje in boljše ugodnosti, kot pa pri posojilu pri vladi. Res, je, da se pri vladi plača nekoliko manj na mesec kot pa pri Stav. in pos. društvu. — Poglejmo nekoliko to razliko. — Pri vladi se plača po \$8.00 na mesec za vsaki tisoč posojila in to za dobo 15 let. Pri vladi se mora plačati vsaj v 18 letih, ker bondi so le za 18 let. Pri Stav. in pos. društvu pa se plača \$10.42 na mesec in to le za dobo 12 let. Toraj se plača \$2.42 več na mesec kot pa pri vladi in plačuje se 3 leta manj. Vrh tega ima posojilec prednost pri Stav. in pos. dr., da ako, ne po njegovi lastni krivdi, zaostane tu in tam par mesecev s plačili in nemore zmagati plačilo za katerega se je zavezal, in se obrne na društveni odbor, mu ta zopet pomore na noge, bodisi da mu posojilo obnovi za manjšo svoto, da mu je lažje plačevati, bodisi da ima davke za plačati ali ima kake druge dolgeve za poplačati, a je njegovo posestvo (Dalje na 3. strani)



Iz Mehike. — Koliko je star vaš sinko?
— Letos spomladi mu je bilo pet revolucij.

Težko ugoditi. — Jurček: Mamica vam vrača jajca, ki jih je pri vas kupila, ker preveč smrde.
Branjevec: Pa vendar tvoja mamica ne misli, da ji priložim še steklenico parfuma.

Rodbinska zadeva. — Papa, ali se bojiš velikega psa?
— Prav nič, Janezek, prav nič.

Kaj pa leva?
— Tudi ne, sinko.
— Torej se bojiš na vsem svetu samo mamice.

Na cesti. — Ali poznaš tega gospoda?

— Seveda, to je najbogatejši mož v našem mestu.
— Zares? Jaz sem ga pa videl lani, ko ni imel na sebi niti srajce.

Kje si ga pa videl?
— V kopališču.

Previdnost. — Zakaj pa imaš pri postelji rešilni pas?
— Ker sem že tri noči v sanjah videl, da se potapljam.

drugače v dobrem stanju, se mu tudi da denar, da to lahko stori, in ako je čez par let pozneje zopet v stiski se mu zopet lahko pomaga, itd. Pri vladi je drugače. Bondi so zreli v 18 letih in se ne dajo ponoviti. Tam je: ali plavaj ali pa utoni. Ako pa je, da posojilec ne more, ali noče plačevati, kar se je zavezal, je pa vse eno, imej posojilo pri državi, Stav. in pos. društvu, Insurance Co. ali zasebniku. Postave so za vse enake, in v skrajni sili se jih morejo vsi tudi poslužiti, čeprav ne radi.

Gotovo, da je, Attorney General imel te udobnosti, ki jih nudijo, Stav. in pos. dr. pred očmi. Vsled tega je prepovedal bonde Stav. in pos. društvom prevzemati. In ker so vsa Stav. in pos. društva pod državnim nadzorstvom, vsled tega, se moramo ukloniti odredbi državnega pravnika (Attorney General).

Upam, da ste pravilno razumeli. S tem ni rečeno da državni bondi niso dobri. Dobri so posebno za posameznike, ker že samo obresti po 4% prinesejo lepo svoto nazaj v 18 letih.

Naj bo še omenjeno, da Slovensko stavbinsko in posojilno društvo (North Shore Building & Loan Association), odpre 51. serijo delnic v soboto 4. novembra. Kdor le more naj se poslužiti prilike, da si zopet prihrani nekaj, kar bo lahko rabil, kadar bo nujna potreba prišla.

S pozdravom,

Math Ivanetich.

TARZAN, GOSPODAR DŽUN GLE

(10)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS



V istem hipu, ko je mislil Tollog zamahniti svojo morilsko roko, nekdo potegne z veliko silo sotor preko njegove glave, da je Asah kar kri zastala. Zdal se Tollog obrne kaj se je zgodilo in za njim je stal velikanski slon, ki ga je naglo porabil s svojim dolgim ritem in zagnal daleč proč v džungelsko grmovje.



Komaj za trenotek je Tantor zrl na krog iz zivalov, nato pa pobere s svojim ritcem Tarzana, ga dvigne nad svojo glavo in se zapodi v dir v džunglo. Pri begu iz taborišča je podrl več sotorov, pohedil več stražarjev, da so neusmiljeno upili in klicali na pomoč. Kmalu je velik slon izginil z Tarzanom v džunglo.



Tollog se je sicer opraskal in čutil je bolečine od močnega pretresa, vendar hušili posledice ni dobil, ko ga je zagnal slon daleč proč od sotorov. Zdal je bil Tollog prepričan, da Tarzan mora biti v zvezi s samim hudobcem, ker lahko džungelske zveri prikljče na pomoč. Stari Ibn Jad je ukazal podreiti sotori in Arabi so na tihem zbežali od tam.



Daleč v notranost džungle je zanesel veliki slon Tantor zvezanega Tarzana. Potožil ga je dol na mehko travo pa neki planeti "Jutri, ko pride solnce, bomo skupaj razvezati te vezi," je kramljal Tarzan s Tantorjem. Za zdaj pa zapimo, da se odpeljamo. In stari slon se je zleknil na tla poleg Tarzana in zasmrčala sta oba...

DENAR

pošiljamo v Jugoslavijo in druge dele sveta po dnevnem kurzu. Zadnje dneve dinar stalno raste in se cene pogosto spreminjajo. Računamo po ceni onega dneva, ko denar prejmemo. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:	Za izplačila v dolarjih:
Za \$ 3.00 115 Din	Za \$ 5.00 pošljite...\$ 5.75
Za 5.00 210 Din	Za \$10.00 pošljite...\$10.85
Za 10.00 430 Din	Za \$15.00 pošljite...\$16.00
Za 11.50 500 Din	Za \$20.00 pošljite...\$21.00
Za 20.00 875 Din	Za \$25.00 pošljite...\$26.00
Za 22.75 1000 Din	Za \$40.00 pošljite...\$41.25
Za 50.00 2220 Din	Za \$50.00 pošljite...\$51.50

Vsa pisma in pošiljatev naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovence)

1849 W. CERMAK RD.

CHICAGO, ILL.

Izpod Golice

SLAVKO SAVINŠEK.

— Povest z gorenjskih planin —

"Aha, Tilna love!" spreleti Matevža. "No, ta se jim pa res lahko smeje v pest tam ob Dravi kje za pečjo," hodi na um fantu. Tak spravite se že no v kočo, hentani bajonetarji!" se že preveč neumno zdi Matevžu, ki je že skozi obleko moker.

"Pa res, stopimo malo v kočo. Nocoj so smučarji gori in muziko imajo s seboj. Čez kako uro se gremo lahko zopet malo sprehajati. Bodo pa Nemci ta čas pregazili malo v to stran in pa financarji", prigovarja orožnik, ki je stal ves čas nad Matevžem. Res odidejo vsi trije drug za drugim po robu proti koči.

Matevž počaka, da mine nova četrt ure. Ko misli, da so stražniki že blizu koče, se splazi vnovič na rob in se previdno razgleda na vse strani. Ko ne vidi ničesar nevarnega ali sumljivega, smukne brž čez rob, sune v udrtno, ki vodi od Hrastniškega sedla v sredino strmine prav čez stezo, vodečo od spodnje h Kadišnikovi koči, steče prihuljen po njej, kolikor mu da do noge in sneg, preteče utrto gaz in se zapodi dalje, da najde primerne mesta na sredi strmine. Res se mu posreči, da se zaleti v primeren kup snega, kjer počene, se malo zavaruje s snegom okrog sebe in prične pazno motriti okoli, posebno v smeri proti spodnji in gornji koči.

Precej časa čaka Matevž, preden zapazi, da se od koče, ki ji vidi ravno v prednjo steno, oddalita dve postavi in spozna v njih dva stražnika, pa ne ve, sta li financarja ali orožnika. Še bolj se prituhe v sneg in čaka, da gresta dalje po robu. Obrača se za njima, pa ne pozabi pri tem druge okolice, posebno plati od spodnje koče sem ne. Mora počakati, da pride ta stražnika vsaj mimo prelaza in ju tam zakrije rob, pa tudi njega samega onim dvema. Zdaj sta že mimo prelaza, že utoneta za parobokom. Matevž se počene skokoma dalje, naravnost vprek po strmini na oni rob, ki visi ob navadni poti nad strmino v Jesenico dol. Tam spet počene v sneg, se pazljivo razgleduje na vse strani in malo počaka, da sapo vlovi in se ogleda nazaj.

Ničesar sumljivega ne vidi. Že se hoče vzpeti, da pogleda še v spodnjo Jeklovo stran, ko zasliši trganje in zamolklo bobnenje kakor bi se valil plaz. Plane pokoncu na rob, da pogleda, kje se trga. Bliskoma se ozre na vse strani. Čuj, ali ni nekdo zaklical njegovo ime? Kakor ženski glas je bilo. Pogleda v strmino pod seboj, od koder je prišlo. Ah, saj ni nič. Samo videlo se mu je! Bobnenje prihaja bliže. Matevž se ozre v Jeklov vrh! Gorje, od tam se vali plaz. V sneženi dim je zavil, naravnost v smeri proti njemu se kadi. Stran!

"Stoj!" udari v tem hipu Matevžu v uho, da mu srce vztrepeta. Iz strmine doli je udaril klic. V tem že počasi strel, za njim drugi, skleleča bolečina ga ugrizne v lakot. Plaz zabobni v bližini.

"Vrag vas bo vzel!" zakriči Matevž v strmino, toda hrušč divjajočih sneženih mas ga prevpije in puh drvečih gmote ga sune čez rob nazaj, da omahne v sneg in se opoteče. Pa se že pobere in se z velikimi skoki počene po poti. Toda v spodnji koči, kamor pot drži, se odpro vrata. Matevž vidi planiti luč v sneg in brž zavije v velikih skokih iz gazi v celo proti gmajni pod kočo. V tem je utihnilo bučanje plazu, Matevž doseže majhen parobek, ki poklekne za njim, da se skrije, če bi morda prišli ljudje od koče sem gori. Nekaj časa po-

sluša, a ko ničesar ne sliši niti ne vidi nič sumljivega, počene v sneg in otupuje lakot, ki je vsa krvava. Zaviše rokav suknjice in srajce in vidi rano. Kroglja mu je samo oplazila roko, ni šla globoko v meso. Izvleče robec in obveže ranjeno meso, kolikor pač more.

Zdaj ugiplje, kam bi krenil. Nazaj na pot ni varno, po strmini, ki jo je pomedel plaz in vzel ves sneg s seboj, še manj, ker je preveč spolzko. Najbolje bo kar naravnost proti gmajni in dalje skozi njo proti Rudniku, da čimprej pride na cesto. Doli tako najbrže ni orožnikov in financarjev. Ti so vsi na planini. Kdo neki je streljal vanj, ga mahoma spreleti. Bila sta dva, ker sta strela udarila zapored. Oba je moral vzeti plaz s seboj, ker sta bila ravno v strmini, ki jo je obril. Gotovo sta mrtva, ki sta njemu, Matevžu, smrt pripravljala. Le kako, da ju ni bil opazil pravočasno? Najbrže sta ga opazovala iz Jeklove gmajne, ki je vanjo premalo oprezoval, in ko ga je skril viseči rob, sta stekla po strmini v korito in ga hotela tam pričakovati. Še sreča, da ga ni krogla zadela nevarnejše: malo vstran, samo za dober prst naj bi šla, pa bi jo imel zdaj le v drobovju in bi se zvijal v bolečinah na robu in bi mogel umreti, ker ne bi nikdo slišal njegovega klicanja, razen kakoga stražnika. Mraz stresa Matevža pri tej misli in vroča zahvala mu privre iz srca na ustnice Bogu, ki ga je varoval. Varoval zanj, za Cilko, in ga zdaj že drugič rešil smrti, to pot s plazom, ki je bil onim, ki so streljali nanj, v pogubo.

"Cilka!" se mu vnovič zapodi v misli. Prav tako je zaklicalo: Matevž, kakor bi Cilkin glas odjeknil v noč. Toda kaj naj bi Cilka delala ob tej uri v goliških plazovih in še celo v oni strmini, ki ji je še moških malokateri kos? Bila je zmota. Samo privid glasu, morda samo klic hrepenenja, ki mu je bil zavzvenel v srcu, kakor resnica.

Matevž se vzdrami iz misli pri spominu na Cilko in stopi dalje naravnost proti gmajni pod spodnjo kočo. Pot je precej nerodna in strma, pečine v snegu ovirajo korak, mnogokrat buti Matevž z nogo ob katero od njih, da kar klecne v kolenih in se opoteče naprej. Toda hrepenenje in ljubezen mu dajeja peroti in kmalu doseže gmajno in stopi med prva drevesa.

"Zdaj sem varen!" se mu porodi v glavi, in kar zmisli se ne more, da je nocoj tolikim nevarnostim tako srečno odnesel pete in kolikor toliko celo kožo rešil. Bog bodi zahvaljen, da so ga toliko časa zadrževali stražniki na vrhu, sicer bi ga bil plaz zalotil ravno v koritu pod Jeklom in sedaj bi ležal tam v dnu globeli pod steptano in zmečkano sneženo gmoto in bi zadnjo sapo lovil, če bi jo še mogel.

Matevž se malo razgleda v smer, ki naj jo vzame in stopi dalje po gmajni. Kraj mu je znan. Zato kljub temi v gmajni lahko precej speši korak in hitro zajema med drevjem navzdol ter kmalu doseže Jesenico, ki močna in narasla drvi čez skale in pečine.

Komaj si Matevž pribori prehod čez vodo. Brvi ni, skal v vodi ni mogoče videti, ker je prederoča, da bi se po njih zavijali na drugo stran. Zato stopi Matevž kar v vodo in jo prebode. Do kolen je ves moker in treba bo hiteti, da se ne prehladi. Dobro še, da je topla noč in da pija jug, sicer bi mu obleka na životu že zdavnaj zmrznila.

(Dalje prih.)

O TEM IN ONEM

PIKAPOLONCA — DOBROT-NICA ČLOVEKA

Entomologi, čudovito potrpežljivi možje, ki proučujejo žuželke in drugo tako golazen, so v očeh navadnih ljudi skoro smešni, saj je težko razumeti, da more človek posvetiti vse svoje življenje proučevanju žuželk. In

vendar je entomologija veda, ki obvaruje človeštvo vsako leto milijonske škode. Baš te dni smo se o tem ponovno prepričali po dveh kratkih vesteh. Ena prihaja iz Floride, druga pa iz Argentine.

Obsirne plantaže limon na Floridi so napadle letos ogrom-

ne množine mušic in črvov. Ko so bila odpovedala že vsa običajna sredstva, so se obrnili lastniki plantaž na entomološke zavode s prošnjo, naj jim priskočijo na pomoč. In res je prišla pomoč že čez nekaj dni. Na Florido so poslali z letalom 20.000 pikapolonc, ki so najhujše sovražnice mušic in črvov. Vsa ta armada pikapolonc je tehtala komaj dva funta in vse so prišle na Florido žive in zdrave tako, da so lahko takoj napadle mušice in črve. Seveda pa toliko pikapolonc niso navolili po travnikih, temveč so jih vzredili v entomoloških laboratorijih, kjer imajo vedno na razpolago koristne žuželke, da jih dajejo po potrebi na razpolago za boj proti raznim škodljivcem.

Druga vest je prišla iz Argentine, kjer so začele v okolici Buenos Airesa kobilice uničevati širna polja. Cele tri tedne so se kmetovalci zamažali s to nadlego in končno so spoznali, da kobilicam ne morejo do živga. Iz letal so sipali na kobilice strupen prašek, farmerji so zažigali na polju velike kresove in kopali globoke jarkove, mnogo kobilic so s tem pokončili, a bilo jih je preveč. Od severa proti jugu so se valili novi ogromni roji, zapuščajoči za seboj opustošena polja. Končno so morali farmerji poklicati na pomoč entomologe, ki so kmalu pokončili večino kobilic, kar jih je pa ostalo, so se dvignile in odletele nazaj.

Kobilice je premagal majhen, komaj nekaj milimetrov dolg črviček, znan pod imenom 'strašni zmaj', ker je silno požrešen in krvolecen. Črviček je gluh in slep, odlikuje se pa po silni večni lakoti in njegova najljubša hrana so kobilice. In baš zato te požrešne črvičke sistematično goje v argentinskih entomoloških laboratorijih. Množe se čudovito hitro, zvečer zapreš same in samice v segreto posodo, zjutraj pa najdeš v nji najmanj že 40 črvičkov. Argentinski entomologi jih goje zdaj v milijonih ter jih pošiljajo v vrečah farmerje za boj proti kobilicam, ki jih črvički kaj hitro pohrustajo.

Sicer je pa znano, da je pikapolonca edina zanesljiva sovražnica krvave mušice, ki uničuje naše sadne vrtove. Zato bi bilo dobro poučevati otroke v šolah, naj pikapolonc nikar ne pobija, ker so zelo koristne.

KITAJSKI ROPARJI

Nedavno so evropski listi poročali o smrti p. Otomara Stimpfla na Kitajskem. P. Stimpfl je doma z južnega Tirolskega. Te dni so prispeli svojem podrobnosti o njegovem žalostnem koncu. P. Stimpfl se je z vso dušo posvetil misijonirju in tudi deloval, dokler ga niso kitajski roparji umorili. Njegov tovariš o. Bilger pripoveduje, da so se dne 29. marca t. l. ob 5 popoldne nenadoma pojavili štirje oboroženi roparji pri misijonski postaji Futiat Cun. Rekli so, da nujno rabijo zdravnika in o. Stimpfl jih je, nič hudega sluteč, sprejel. O Stimpfl je v resnici mislil, da hočejo zdravnika in je poizvedoval o boleznih, ki naj bi bila zadela nekoga. Ko so roparji opazili, da je oče sam doma, so zahtevali od njega denar. O. Stimpfl se nikakor ni upiral, temveč je izročil roparjem ključice, češ, naj si sami vzamejo, kar želijo. Roparji so prevrgli vse omare, našli so pa samo malo denarja. Tedaj so zgrabili patra in ga pričeli tepsti. P. se je instinktivno branil, nenadoma pa je neki ropar potegnil revolver in izstrelil več strelcov na nesrečnega patra. Zadel ga je v trebuh. Kakor da bi to ne bilo še zadosti, je začel nanj streljati ropar še enkrat. O. Stimpfl se je kmalu zgrudil na tla. Roparji so ga slekli in vzeli s seboj obleko. Kljub temu, da je bil o. Stimpfl hudo ranjen, se je še privlekel do postelje in se nanjo vlegel. Kmalu so mu pritekli na pomoč kmetje iz njegovega misijona, ki so poklicali drugega duhovnika. Dva mladeniča sta

odšla v Junkov, da bi tam našla zdravnika. V resnici sta našla nekega protestantskega zdravnika, ki je drugega dne zjutraj obiskal bolnika. Toda bilo je vse zaman. Požrtvovalni pater je ob 9. zvečer izdihnil svojo blago dušo.

ČLOVEK BI RAD V VESOLJSTVO

Odkar je Max Valier napravil prve poskuse za vožnjo s pomočjo raket in je pri teh poskusih izgubil življenje, je stopilo v njegove sledove že nešteto izumiteljev, raziskovalcev in tehnikov. Z veliko zagrizenostjo korakajo za svojim smotrom in upajo, da rakete ne bodo nekoč gnale samo vozila z nezanesljivo hitrostjo po cestah, temveč da bodo rešile tudi vprašanje vzletov v stratosfero in v vesoljnost. V tem področju so vzbudili največje zanimanje poskusi Američana inž. Goddarda, njegovega rojaka prof. Lyona in Nemca prof. dr. Obertha, čigar načrte nam nazorno pokaže veliki film "Ženska na mesecu".

Toda rezultati so v filmu neprimerno večji nego v praksi, praktični rezultati so nasprotno precej enaki ničli. Tudi nedavni poskusi inž. Thillinga v Wangerroogeu in Zuckra pri Cuxhavenu so se končali s fiaskom. Navzlic temu raketna ideja še vedno ne da spati neštevili ljudem in pripravljajo se cela vrsta novih poskusov, ki naj dokažejo, da je z novimi izpopolnitvami izvedljiva. Kaj je z zadnjo, trodelno raketo, ki jo je pripravil prof. Lyon, ne ve živ krst. Menda je definitivno položena med akte.

O drugi raketi, ki jo je zgradil inž. Nebel, pa poročajo nemški listi, da bo zletela pri Magdeburgu v zračne višave. Neblova raketa se razlikuje po teh poročilih od vseh dosedanjih po tem, da ji bo pogonska sila pokala v vrhu, namestu spodaj, kakor je bilo doslej običajno. Nebel hoče s tem doseči, da se raketa ne bo prevrnila in postavila na glavo ter že po nekoliko metrih priletela spet na tla, kakor se je primerjalo doslej. V ostalem pa bo merila v višino 25 čevljev, v širino 3 čevlje in bo v notranjosti obita z azbestom. To zaradi tega da se zaščiti pred plameni in vročimi plini človek, ki ga misli Nebel s to raketo sprožiti v zrak. Ta človek bi v višini 3100 čevljev odskočil s padalom. Dosedanje rakete so bile iz umljivih razlogov proste vsake posadke in bo Neblov poskus v tem oziru nekaj novovrstnega. Vprašanje pa je, da-li bo dobil človeka, ki bi hotel poskusiti na ta novovrstni način trdnost svojih kosti. Sam menda ne namerava stopiti v svojo raketo.

Iz Sedmograškega poročajo, da pripravljata tudi prof. Oberth novo raketo, s katero hoče izvršiti še letos ali najpozneje spomladi prve poskuse. Ta raketa se od drugih razlikuje po tem, da bo imela tekoče pogonsko sredstvo, ki se ne bo zažigalo v obliki nerednih eksplozij, temveč enakomerno, tako da bo tudi raketa enakomerno vstajala. Kisi, ki je potreben za gorenje, bo dovajala kurjivo posebna priprava polagoma v tekoči obliki. Morda bo ta Oberthova, z vso skrbjo konstruirana raketa tista, ki bo dala prvi prijemljiv dokaz, da je ideja poletov v vesoljni prostor izvedljiva.

HITLER SE BRANI HITLERJEVEGA IMENA

Iz Varšave poročajo, da je neki poljski Žid po imenu Mojzes Hitler zaprosil tamkajšnje civilno sodišče za spremembo imena, češ, da ime Hitler škoduje njegovemu ugledu med njegovimi rojaki. Poljski listi pripominjajo k temu, da je ime Hitler med poljskimi Židi zelo pogosto.

Katoliški Slovenci, oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!



DO YOUR PART — S TEM, DA KUPITE SLOVENSKE PLOŠČE PO ZNIZANI CENI!

Razprodaja traja samo do 7. oktobra

Pozor! Cene vsem produktom se dnevno dvigajo. Zagotavljamo, da tudi slovenskih gramofonskih plošč ne bo več prilike kupiti za to nizko ceno. Zato je v vašem interesu, da si za zimo nabavite od nas v tej razprodaji čim več plošč morete.

Tri plošče za \$1.00

V tej razprodaji imamo na prodaj sledeče plošče:

COLUMBIA PLOŠČE:

- Štev. 25091—VSI VERNI KRISTJANI OJ PASTIRČKI BOŽJI LJUBLJENCI. . . — Poje A. Šubelj, bariton.
- " 25084—NOČNI ČUVAJ, PEVEČ NA NOTE. . . , poje moški kvartet Jadran.
- " 25097—PASTIR, DEKLE TO MI POVEJ. . . , poje, Ant. Šubelj, bariton.
- " 25114—DEKLETA V KMEČKI BRIVNICI, PRIDI SV. MARTIN. . . , Adrija z Dajčmanovo godbo.
- " 25116—DOBRO SREČO ZA KRAVO RDEČO, ŽIVELA JE ENA DEKLICA. . . , Adrija — Dajčman.
- " 25119—SINOČ SEM PRI ENI HIŠI BIL. . . , Zora Ropas — A. Šubelj.
- " 25125—DOBER VEČER, LJUBO DEKLE, MOJA KOŠA JE KRIZAVNA. . . , duet Banovec—Šubelj.
- " 25131—KDOR HOČE FURMAN BIT, LOVSKA. . . , ženski duet.
- " 25138—VESELA URŠKA, RIBENČAN URBAN. — igra Hoyer Trio.
- " 25139—KADAR BOŠ TI VANDRAT ŠU, USPAVANKA. — duet J. Lausche in Mr. Udovich.
- " 25141—ŽABJA SVATBA, KUKOVCA. — pevci Adrija in J. Pluth na harmoniko.
- " 25151—MAMICA MOJA, KESANJE. — poje Anton Šubelj, bariton.
- " 25164—KAJ MI NUCA PLANINCA, TRIGLAV. — poje in spremlja s harmoniko J. Germ.
- " 25165—PRI OKNU DEVA JE SLONELA, SPOMINEK. — duet pojeta L. Belle in F. Plut.
- " 25166—V TIVOLI, MICKA. — igra instrumentalni orkester.
- " 25168—OJ DEKLICA POVEJ MI TO, KO NA PLANINCE. — pojeta L. Belle in F. Plut.
- " 25171—CVETOČIH DEKLIC PRSA BELA, METULJČEK. — poje in spremlja s harmoniko J. Germ.

VICTOR PLOŠČE:

- Štev. 23005—ZA VELIKONOČNO NEDELJO, 1. in 2. del, pevci Adrije.
- " 23008—POD DVOJNIM ORLOM, DUNAJ OSTANE DUNAJ. — igra Zither Trio.
- " 23012—TAJNA LJUBEZEN, TO JE NEMOGOČE. — igra mednarodni orkester.
- " 23025—OH URA ŽE BIJE, PO JERZU BLIZ TRIGLAVA. — poje Mirko Jelačin.
- " 23026—JURI BENKO VZEMI LENKO, POBIČ SEM STAR ŠELE 18 LET. — poje Mirko Jelačin.
- " 23027—MENE PA GLAVA BOLI, PA KAJ TO MORE BIT. — poje Mirko Jelačin.
- " 23028—MLINAR, VSI SO PRIHAJALI. — poje Mirko Jelačin.
- " 80184—RADI KOTLA V KEJHO, RAVBAR NA GAVGE. — moški kvartet Jadran.
- " 81204—NA BREGU, CARLOTTA ŠOTIŠ. — igra Victor Hudebni kvintet.
- " 81454—OB TRGATVI, 1. in 2. del — Adrija pevci.
- " 81519—EMILKA POLKA, KRANJSKI SPOMINI. — igra chieška vojaška kapela.

Za plošče, ki niso navedene v tem seznamu, te cene ne veljajo.

Pri naročilih si pridržujemo pravico, da za slučaj, ako tekom te razprodaje katerakoli plošča, navedena v tem oglasu, poide, da jo nadomestimo z drugo ploščo. Zato prosimo naročnike plošč, da naj navedejo za slučaj, da ako nam katera izmed onih, ki jih bodo naročali, med tem poide, katero drugo ploščo želijo, da jim bomo namestili v takem slučaju po želji. Navadno poštnino plačamo mi.

Manj kakor tri plošče izmed teh plošč, ki so na tej razprodaji, po pošti ne pošiljamo. Istotako ne pošiljamo teh plošč po C. O. D., ker so s pošiljanjem po poštnem povzetju preveliki stroški.

Vsak, ki želi naročiti zgoraj navedene plošče, naj priloži zraven znesek \$1.00 v gotovini ali v poštnem Money Orderu ter istega naslovi na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,

Chicago, Ill.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da prednost oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.